

ALLERGIK RINIT BILAN KASALLANGAN BEMORLARNI DAVOLASHDA QO'SHIMCHA DAVO SIFATIDA IGNATERAPIYANING SAMARADORLIGI

Abdusalomov G'ayratjon Abdusalom o'g'li

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Chirchiq filiali.

To'laboyev Sunnatulla Olimjon o'g'li

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Chirchiq filiali.

Mamasidikov Soatjon Sodikovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Chirchiq filiali.

Rustamova Yulduz Alisherovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Chirchiq filiali.

Annotatsiya

Allergik rinit keng tarqalgan surunkali allergik kasalliklardan biri bo'lib, bemorlarning hayot sifatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Mazkur tadqiqotning maqsadi farmakoterapiyaga to'liq javob bermaydigan allergik rinitli bemorlarda ignaterapiyaning qo'shimcha davolash usuli sifatidagi samaradorligini baholashdan iborat bo'ldi. Tadqiqotda 18 yoshdan katta 30 nafar bemor kuzatildi. Barcha bemorlarga standart davolash fonida 3 seans ignaterapiya o'tkazildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, bemorlarning 60 foizida yaqqol klinik yaxshilanish kuzatildi. Olingan natijalar ignaterapiya allergik rinitni kompleks davolashda foydali qo'shimcha usul bo'lishi mumkinligini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: allergik rinit, ignaterapiya, akupunktura, burun bitishi, kompleks davolash, farmakoterapiya.

Kirish

Allergik rinit burun shilliq qavatining allergik yallig'lanishi bilan kechuvchi kasallik bo'lib, aksirish, burun bitishi, rinoreya va burun qichishishi bilan namoyon bo'ladi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, allergik kasalliklarning tarqalishi yildan-yilga ortib bormoqda. Kasallikning asosiy davolash usullari antigistamin preparatlar va intranazal glikokortikosteroidlardan iborat bo'lsa-da, ayrim bemorlarda ushbu davolash usullarining samarasi yetarli bo'lmaydi.

So'nggi yillarda an'anaviy sharq tabobati usullaridan biri bo'lgan ignaterapiyani allergik kasalliklarni davolashda qo'llashga qiziqish ortmoqda. Ignaterapiyaning vegetativ nerv tizimi faoliyatiga, mahalliy qon aylanishiga va yallig'lanish mediatorlariga ta'siri qayd etilgan.

Tadqiqot maqsadi

Farmakoterapiyaga to‘liq javob bermaydigan allergik rinitli bemorlarda ignaterapiyaning klinik samaradorligini baholash.

Materiallar va usullar

Tadqiqot 18 yoshdan katta bo‘lgan 30 nafar allergik rinit tashxisi qo‘yilgan bemorda olib borildi. Tadqiqotga asosan burun bitishi ustun simptom bo‘lgan hamda ilgari o‘tkazilgan farmakoterapiyadan yetarli natija olmagan bemorlar kiritildi.

Barcha bemorlar standart davolashni davom ettirgan holda qo‘shimcha ravishda ignaterapiya kursini qabul qildilar. Har bir bemorga 3 seans ignaterapiya muolajasi o‘tkazildi. Davolash samaradorligi klinik simptomlarning dinamikasi, xususan burun bitishi, aksirish, burun oqishi va umumiy holatning yaxshilanishi asosida baholandi.

Natijalar

Ignaterapiya kursidan so‘ng 18 nafar bemorda (60,0%) yaqqol ijobiy klinik samara kuzatildi. Ushbu bemorlarda burun bitishi sezilarli kamaydi, burun orqali nafas olish yaxshilandi va kundalik faoliyatning tiklanishi qayd etildi.

8 nafar bemorda (26,7%) qisman ijobiy natija kuzatildi. Ularda simptomlar intensivligi kamaygan bo‘lsa-da, ayrim shikoyatlar saqlanib qoldi.

4 nafar bemorda (13,3%) esa sezilarli klinik o‘zgarish aniqlanmadi.

1-jadval

Davolash natijasi Bemorlar soni Foiz (%)

Yaqqol yaxshilanish	18	60,0
Qisman yaxshilanish	8	26,7
O‘zgarishsiz	4	13,3
Jami	30	100

Muhokama

Olingan natijalar farmakoterapiyaga yetarli javob bermaydigan allergik rinitli bemorlarda ignaterapiyaning qo‘shimcha davolash usuli sifatida ma‘lum darajada samarali ekanligini ko‘rsatdi. Ayniqsa burun bitishining kamayishi bemorlar tomonidan eng ko‘p qayd etilgan ijobiy natija bo‘ldi.

Ignaterapiyaning ijobiy ta'siri vegetativ nerv tizimi faoliyatining me'yorlashuvi, mikrosirkulyatsiyaning yaxshilanishi va yallig‘lanish mediatorlari faolligining pasayishi bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin.

Xulosa

1. Allergik rinit bilan kasallangan va farmakoterapiyaga to‘liq javob bermaydigan bemorlarda ignaterapiya qo‘shimcha davolash usuli sifatida ijobiy samara ko‘rsatdi.
2. 30 nafar bemorning 18 tasida (60,0%) yaqqol klinik yaxshilanish kuzatildi.
3. Burun bitishi simptomining kamayishi eng muhim klinik natijalardan biri bo‘ldi.

4. Ignaterapiya allergik rinitni kompleks davolashda istiqbolli qo‘shimcha usul sifatida tavsiya etilishi mumkin.
5. Kengroq ko‘lamdagi nazoratli tadqiqotlar ushbu usulning samaradorligini yanada aniqroq baholash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bousquet J., Khaltaev N. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA). Allergy. 2020.
2. Greiner A.N., Hellings P.W. Allergic Rhinitis. Lancet. 2021.
3. Brozek J.L. et al. Allergic Rhinitis Guidelines. Journal of Allergy and Clinical Immunology. 2020.
4. Wheatley L.M., Togias A. Clinical Practice. Allergic Rhinitis. New England Journal of Medicine. 2019.
5. Zhang R.X. Acupuncture in Allergic Diseases. Evidence-Based Complementary Medicine. 2021.
6. Xue C.C. Acupuncture for Allergic Rhinitis: Systematic Review. American Journal of Chinese Medicine. 2020.
7. Bernstein D.I. Allergic Rhinitis: Mechanisms and Management. Immunology and Allergy Clinics. 2022.
8. Meltzer E.O. Allergic Rhinitis Burden and Management. Allergy Asthma Proceedings. 2021.